

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **N. D. H.**, zast. Jiřím Šrámkem, advokátem, se sídlem Rumburk, Palackého 205, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 4. 2005, č. j. 65 Az 2/2004 – 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 10. 2004, č. j. OAM-2800/VL-20-05-24 bylo rozhodnuto o tom, že se žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu) neuděluje a dále bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobce byly ekonomické problémy ve vlasti, obecná nespokojenost se stavem vietnamské společnosti, snaha o legalizaci pobytu na území ČR a obavy z případného návratu do země původu. Žalovaný dospěl k závěru, že tyto důvody nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu. Na základě porovnání obsahu překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu s informacemi obdrženy v průběhu správního řízení žalovaný učinil závěr, že žalobce nenáleží k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž vyslovil nesouhlas s tímto rozhodnutím a uvedl, že jej napadá v rozsahu výroku o neudělení azylu podle § 12 a § 14 a dále napadá výrok o nevztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Vyslovil názor, že žalovaný porušil zákon č. 71/1967 Sb., správní řád, konkrétně ustanovení § 3 odst. 3, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 1 písm. a), a dále ustanovení § 12 zákona o azylu. Dále odkázal na to, co vypověděl při prvním a druhém pohovoru i na obsah správního spisu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 6. 4. 2005, č. j. 65 Az 2/2004 – 23 žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Konstatoval, že potíže žalobce vyplývaly převážně z celkové sociálně ekonomické situace ve Vietnamu. V průběhu správního řízení ani v žalobě neuvedl, že by vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Skutečnosti žalobcem uvedené nemají příčinnou souvislost s jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině, politickým přesvědčením či jeho politickými aktivitami. Dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by byly podřaditelné pod ustanovení § 12 zákona o azylu. Dospěl rovněž k závěru, že nebyly splněny podmínky ani pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Dále uvedl, že ze skutečností uvedených žalobcem ani z informací shromážděných ve spise o Vietnamu nevyplývá, že by žalobce byl v případě návratu do Vietnamu nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, případně do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon stanoví trest smrti [ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Vycestování žalobce by také nebylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR [§ 91 odst. 1 písm. b) citovaného zákona]. Krajský soud neshledal důvodnými ani námitky, v nichž žalobce tvrdil porušení procesních ustanovení správního řádu. Dospěl tedy k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále též jen stěžovatel). Vyslovil názor, že závěr procesního soudu není správný a že došlo k poškození práv žalobce. Konstatoval, že skutečně musel opustit svoji vlast, neboť má úplně jiné politické přesvědčení a obává se, že při návratu do vlasti by mu jistě hrozilo trestní stíhání pro nelegální odchod ze země. Pokud se soud odvolává na zprávy o situaci v dodržování lidských práv ve Vietnamu, pak je žalobce přesvědčen, že skutečnost ve Vietnamu je úplně jiná. Žalobci by také nemělo být vytýkáno neuvedení všech důvodů při pohovoru, neboť nezná problematiku příslušného řízení v České republice a obával se uvést všechny skutečnosti podle pravdy. Uvedl dále, že naprosto obdobné námitky vznáší i pokud jde o nevztažení překážky vycestování. Je přesvědčen, že soud měl hodnotit celou situaci tak, že žalobci hrozí při návratu do vlasti reálné nebezpečí a ohrožení života a zdraví, případně trestního stíhání. Vyslovil názor, že ve skutečnosti splňuje podmínky pro udělení azylu. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále se podrobně vyjadřoval

k námitkám stěžovatele a navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta. Návrh na přiznání odkladného účinku posoudil správní orgán jako nedůvodný.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s. k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Byť stěžovatel v podané kasační stížnosti výslovně neoznačil důvod kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z jejího obsahu dovodit, že stěžovatel nesouhlasí s právním posouzením věci soudem, a že se tedy dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle citovaného ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Z obsahu správního spisu, konkrétně ze žádosti stěžovatele ze dne 13. 9. 2004 bylo zjištěno, že stěžovatel opustil svou vlast dne 15. 8. 2004 pro ekonomické potíže a pro nespokojenost s celkovou situací v zemi původu. Uvedl, že ve Vietnamu neměl stálou práci a měl tam ekonomické potíže. Poukazoval na to, že tam nejsou dodržována lidská práva a není tam svoboda. Konkrétní potíže ve své vlasti neměl. O azyl žádá proto, aby mohl později najít práci. Ve vlastnoručně psaném prohlášení uvedl, že žádá o azyl proto, že ve Vietnamu není svoboda a práce. V protokolu o pohovoru ze dne 20. 9. 2004 stěžovatel podrobněji rozvedl výše konstatované důvody žádosti o udělení azylu a dále sdělil, že konkrétní problémy ve vlasti neměl. Podle jeho názoru by však měl mít každý právo na práci a měl by mít možnost vyslovit volně svůj názor, když vidí, že nějaká věc je špatná. Veřejně ve Vietnamu nikdy nehovořil, toto jsou pouze jeho myšlenky. Se státními orgány, policií, soudy či jinými státními institucemi problémy neměl. Uvedl, že pokud by se vrátil do Vietnamu, myslí si, že by měl problémy, že nelegálně odcestoval. Dále by měl ekonomické potíže a neměl by kde bydlet, protože prodal dům, rovněž by měl i potíže s hledáním zaměstnání.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to především přímo od stěžovatele, vycházel jak správní orgán, tak i soud, a jejich závěr o tom, že důvodem pro udělení azylu stěžovatele byly ekonomické problémy ve vlasti, obecná nespokojenost se stavem vietnamské společnosti, snaha o legalizaci pobytu na území ČR a obavy z případného návratu do země původu, odpovídá zjištěním učiněným ve správním řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tedy souhlasí s právním posouzením této věci a to jak žalovaným správním orgánem tak i soudem. Shodně jako oba orgány zastává názor, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V této souvislosti poukazuje na konstantní judikaturu (např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43), podle něhož v žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v domovském státě stěžovatele neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem

politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 – 40, ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění, vymezuje důvody pro udělení azylu taxativně. Pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv, navíc žalobcem ani v zemi původu neprojevená, takovýmto důvodem není. Důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu pak není ani snaha o legalizaci pobytu v ČR. V této souvislosti je možno poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44 – uveřejněné pod č. 397/2004 Sb. NSS, podle něhož potřeba další legalizace pobytu žalobce, který na území České republiky pobýval legálně od roku 1988 do roku 2001, není zákonným důvodem pro udělení azylu (§ 12 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud pak souhlasí i s názorem soudu vysloveným ve vztahu k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a shodně s ním konstatuje, že stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, která by mohla vést k aplikaci tohoto ustanovení, tedy k tomu, že v jeho případě byly zjištěny důvody hodné zvláštního zřetele.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že skutečně musel opustit svoji vlast, neboť má úplně jiné politické přesvědčení a obává se, že při návratu do vlasti by mu hrozilo trestní stíhání pro nelegální odchod ze země, je třeba uvést, že takto formuluje stěžovatel důvod pro udělení azylu poprvé v kasační stížnosti. Navíc jak již bylo konstatováno, pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv, která stěžovatelem ostatně ani v zemi původu nebyla projevena, není důvodem pro udělení azylu. Stěžovatel výslovně před správním orgánem uvedl, že sám žádné potíže se státními orgány neměl, žádné svoje názory veřejně neprojevoval, nebyl ani politicky organizován.

Namítá-li stěžovatel, že při návratu do vlasti by mu jistě hrozilo trestní stíhání pro nelegální odchod ze země, poukazuje Nejvyšší správní soud na obsáhlé a podrobné odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, který vycházel při posuzování situace v zemi původu stěžovatele z řady dokladů, např. informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky, zastupitelský úřad v Hanoj, č. j. 118854/2000-LP ze dne 26. 5. 2000, která uvádí v bodu č. 5, že podle sdělení UNHCR nejsou vietnamští žadatelé o azyl v zahraničí po návratu perzekuováni ani diskriminováni. Ve stejném duchu hovoří i materiál s názvem Vietnam – hodnocení země, vydaným Ministerstvem vnitra Velké Británie v říjnu roku 2002, který v bodu č. 6 a 66 konstatuje s odvoláním na UNHCR, že žadatelé o azyl nebyli po návratu stíháni za opuštění vlasti. K trestnímu stíhání docházelo pouze v případech obvinění z trestných činů. Novější informace Ministerstva vnitra Velké Británie z října roku 2003 rovněž nepotvrzuje, že by tyto osoby byly vystaveny otevřenému pronásledování. Vietnamské humanitární agentury připouštějí pouze v menší míře možnost obtěžování spojeného s byrokratickým jednáním ze strany úřadů. Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 18. 3. 2004 konstatuje v bodu č. 1, že vietnamské úřady samy aktivně nesledují, kdo a kde žádá o azyl. V bodech č. 5 a 6 této zprávy je dále uvedeno, že se každý občan Vietnamu může kdykoliv svobodně vrátit do země a rovněž může každý svobodně vycestovat do zahraničí. Pojem nelegální opuštění země vietnamská společnost nezná a podle vyjádření zmíněného zastupitelského úřadu tento argument postrádá jakýkoliv smysl. V této souvislosti nutno konstatovat, že stěžovatel namítá, že skutečnost ve Vietnamu je úplně jiná, avšak jiné skutečnosti resp. důkazy o nich v průběhu správního řízení ani řízení soudního nepředložil. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že podklady shromážděné ve správním spise, z nichž vycházel správní orgán a následně i soud při posuzování napadeného výroku o překážkách vycestování ve smyslu § 91 jsou objektivní a způsobilé pro posouzení situace v zemi původu. Stěžovatelovu námitku pro to za důvodnou nepovažuje.

Námítku stěžovatele, že mu nemělo být vytýkáno neuvedení všech důvodů při pohovoru, neboť nezná problematiku příslušného řízení a obával se uvést všechny skutečnosti podle pravdy, je rovněž třeba posuzovat jako nedůvodnou. V této souvislosti poukazuje Nejvyšší správní soud na konstantní judikaturu, podle níž správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestřít důvody, pro které je azyl obvykle poskytován.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Nejvyšší správní soud uzavírá, že námítka stěžovatele uvedené v kasační stížnosti neshledal důvodnými, a proto podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu